

SEE 2080 (2024)

अनिवार्य सामाजिक अध्ययन

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

दिइएका निर्देशनका आधारमा आफ्नै शैलीमा सिर्जनात्मक उत्तर दिनुहोस् :

समूह 'क'

तलका प्रश्नहरूको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(११×१=११)

१. सामाजिकीकरणका कुनै दुई माध्यमहरू लेख्नुहोस् ।
२. स्थानीय विकासका लागि सङ्घीय शासन प्रणाली महत्त्वपूर्ण छ, कसरी ? एक वाक्यमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
३. घरेलु हिंसाले सिर्जना गर्ने एउटा असर लेख्नुहोस् ।
४. समाजमा अन्धविश्वास हटाउन तपाईंले खेल्न सक्ने कुनै एक भूमिका लेख्नुहोस् ।
५. 'प्रचण्ड गोरखा' नामक संस्था कहिले स्थापना भएको थियो ?
६. उग्रराष्ट्रवादले कसरी प्रथम विश्वयुद्ध सुरु भयो ? एक वाक्यमा आफ्नो तर्क दिनुहोस् ।
७. वित्तीय शिक्षालाई एक वाक्यमा परिभाषित गर्नुहोस् ।
८. पर्यटनलाई प्रवर्धन गर्नका लागि एउटा नारासहितको प्लेकार्ड तयार पार्नुहोस् ।
९. विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले नेपालमा पुर्‍याएको कुनै एक योगदान लेख्नुहोस् ।
१०. समसामयिक घटनाको जानकारीले विद्यार्थीहरूको सोचाइ र व्यवहारको अभिवृद्धिमा कसरी मद्दत गर्छ ? आफ्नो तर्कसहित एक वाक्यमा पुष्टि गर्नुहोस् ।
११. जनसङ्ख्या वितरणले तपाईंको समुदायमा पारेको प्रभाव एक वाक्यमा लेख्नुहोस् ।

समूह 'ख'

तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(९×४=३६)

१२. यदि तपाईंलाई आफ्नो देशको साभा पहिचानको सन्दर्भमा चिनाउने अवसर प्राप्त भएमा कुन-कुन वस्तु समेट्नुहुन्छ ? आफ्ना निचार चार वुंदामा उल्लेख गर्नुहोस् ।
१३. 'राष्ट्रिय गौरवका आयोजना सामाजिक आर्थिक रूपान्तरणमा महत्त्वपूर्ण हुन्छन् ।' कुनै चार वुंदामा प्रस्ट पार्नुहोस् ।
१४. नेपाली लोकसङ्गीतको संरक्षणमा युवाहरूले खेल्नुपर्ने भूमिका समेटी साथीलाई चिठी लेख्नुहोस् ।
१५. जेष्ठ नागरिक, असहाय र अपाङ्गता भएका व्यक्तिप्रति हाम्रो दायित्व कस्तो हुनुपर्छ ? कुनै चार रचनात्मक सुझावहरू प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

अथवा

विश्व समुदायमा विश्ववन्धुत्व र मानवताको भावना कसरी अभिवृद्धि गर्न सकिन्छ ? कुनै चार उपायहरू प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

१६. 'सामाजिक समस्या निराकरणमा एक्लो प्रयासमात्र पर्याप्त हुँदैन, तर सुरूवात आफैबाट गर्नुपर्छ ।' यस भनाइलाई तार्किक रूपमा पुष्टि गर्नुहोस् ।

१७. नेपालको सङ्घीय कानून निर्माण प्रक्रिया प्रस्ट पार्नुहोस् ।
१८. उष्ण मनसुनी हावापानी र समशीतोष्ण मौसमी हावापानीबिच तुलना गर्नुहोस् ।
१९. मानौं तपाईं 'नेपालको सन्दर्भमा विश्वव्यापीकरण वरदान हो' शीर्षकको वादविवाद प्रतियोगितामा सहभागी हुनुभएको छ । उक्त प्रतियोगितामा तपाईंले पक्ष वा विपक्षमा व्यक्त गर्ने कुनै एक मन्तव्यको नमूना तयार पार्नुहोस् ।
२०. जनसङ्ख्याको बनोटले के कस्तो कुराको जानकारी प्राप्त गर्न सकिन्छ ? चार बुँदामा उल्लेख गर्नुहोस् ।

समूह 'ग'

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर दिनुहोस् : (४×७=२८)

२१. नेपालमा उपभोक्ता अधिकार संरक्षणका लागि भएका कानुनी व्यवस्थाको विश्लेषण गर्नुहोस् ।
२२. पृष्ठभरि नेपालको नक्सा बनाई निम्न तथ्यहरूलाई उपयुक्त सङ्केत प्रयोग गरी भर्नुहोस् :
(क) कर्णाली नदी
(ख) बागमती प्रदेश
(ग) मुक्तिनाथ मन्दिर
(घ) कञ्चनजङ्गा संरक्षण क्षेत्र

अथवा

पृष्ठ भरिने गरी उत्तर अमेरिका महादेशको नक्सा बनाई उपयुक्त सङ्केतको प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरू भर्नुहोस् :

- (क) मृत उपत्यका
(ख) रकी पर्वत श्रेणी
(ग) मेक्सिको खाडी
(घ) पानामा नहर

अथवा

(दृष्टिविहीनहरूका लागि मात्र)

उत्तर अमेरिका महादेशको सामाजिक तथा आर्थिक अवस्थाको वर्णन गर्नुहोस् ।

२३. नेपालमा जनमत सङ्ग्रहको पृष्ठभूमि उल्लेख गर्दै त्यसपछि विकसित राजनीतिक घटनाक्रमहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
२४. "नेपालमा ऊर्जाको महत्त्व र सम्भावना" शीर्षकमा वक्तृताको नमूना तयार पार्नुहोस् ।